

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 36/98

Ústavný súd Slovenskej republiky v Košiciach na neverejnom zasadnutí senátu 13. mája 1998 predbežne prerokoval podnet [REDACTED], bytom [REDACTED], na začatie konania o vyslovenie trvania funkcie sudkyne, neúčinnosti uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 557 z 11. februára 1997, posúdenie konania Ministerstva spravodlivosti ako odporujúce článku 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a vyslovenie diskriminujúceho charakteru prvej vety čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a takto

r o z h o d o l :

1. Podnet [REDACTED] v časti, ktorou žiada vyslovenie
 - a) trvania funkcie sudkyne
 - b) neúčinnosti uznesenia Národnej rady Slovenskej republiky č. 557 z 11. februára 1997
 - c) rozporu konania Ministerstva spravodlivosti s čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky **o d m i e t a** pre nepríslušnosť Ústavného súdu Slovenskej republiky na prerokovanie vecí.
2. Návrh [REDACTED] v časti, ktorou žiada vyslovenie diskriminujúceho charakteru prvej vety čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky **o d m i e t a**, pretože ho podala zjavne neoprávnená osoba.

O d ô v o d n e n i e :

Navrhovateľka sa obrátila na Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) dňa 7. augusta 1997 s návrhom, v závere ktorého žiadala: "... aby Ústavný súd rozhodol tak, že zruší rozhodnutie národnej rady SR č. 557/97 z 11. 2. 1997 ako i tomu predchádzajúce hodnotiace hárky pretože sú v rozpore so zákonom a hlavne s Ústavou a Listinou Základných ľudských práv; alternatívne nech vysloví, že žalovaní majú povinnosť vec znovu prejednať ako i riadne doručiť navrhovateľke rozhodnutie o výsledku volieb.". Ako žalovanú stranu označila Národnú radu Slovenskej republiky.

Pre viaceré vady podania navrhovateľka po výzve ústavného súdu svoj návrh 2. októbra 1997 špecifikovala tak, že ho považuje v zmysle čl. 130 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) za podnet a petit podnetu upravila tak, že žiadala vysloviť, že: a) navrhovateľke nezanikla funkcia sudkyne dňa 11. februára 1997; b) uznesenie Národnej rady Slovenskej republiky č. 557 z 11. februára 1997 nie je účinné a že c) prvá veta čl. 145 ods. 1 ústavy je diskriminujúca. Petit tohto rozsahu, uvedený v úvode podnetu navrhovateľka v jeho závere rozšírila o žiadosť na vyslovenie, že d) "... Konanie Ministerstva spravodlivosti a Krajského súdu nie je v súlade s čl. 145 ods. 1 Ústavy."

I.

Navrhovateľka je bývalou sudkyňou. Ako vyplynulo z odôvodnenia podnetu, za sudkyňu bola na obdobie štyroch rokov zvolená 20. januára 1993 Národnou radou Slovenskej republiky. Pred uplynutím štvorročného volebného obdobia začalo podľa jej názoru Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky prostredníctvom resp.

formou "vymyslených dvojhárkov" hodnotiť sudcov, ktorých údajne nechcelo navrhnúť k voľbám bez časového obmedzenia. Celý obsah takéhoto hodnotenia smeroval k zabezpečeniu takej charakteristiky sudcov, ktorá mala vyznieť do záveru, že na ďalšiu voľbu nie sú vhodní. Ako navrhovateľka vo svojom podnete podrobne rozviedla, patrila i ona k tým sudcom, ktorí sa stali "nepohodlní" a doplatili na účelové, neobjektívne hodnotenie príslušného predsedu krajského súdu a napokon ministra spravodlivosti.

Navrhovateľka sa ďalej v odôvodnení podnetu zaoberala názormi, ako je potrebné vykladať čl. 145 ods. 1 ústavy, ktoré na jednej strane (i v masmédiách) prezentovalo Združenie sudcov Slovenska a na druhej strane v praxi aplikovalo Ministerstvo spravodlivosti a Národná rada Slovenskej republiky. Navrhovateľka oprela svoj podnet o taký výklad uvedeného článku ústavy, podľa ktorého ďalšia voľba sudcov - bez časového obmedzenia - má rešpektovať skutočnosť, že medzi oboma takýmito kategóriami sudcov je "... vzájomná kontinuita a prepojenie ...", z čoho vyplýva, že funkcia sudcu zvoleného na štyri roky uplynutím volebného obdobia automaticky nezaniká. Bez vyhodnotenia tohto názoru z hľadiska jeho konkrétneho dopadu na trvanie sudcovskej funkcie venuje navrhovateľka v ďalšom odôvodnení podnetu pozornosť otázke, aký význam má skutočnosť, že o výsledku volieb sa dozvedela až vtedy, keď sa sama iniciatívne o vec zaujímala. Viac-menej mimo koncepcie podnetu tu vytýka navrhovateľka príslušným subjektom porušenie "práva na informácie" keďže sa údajne o svojom nezvolení dozvedela iba na priamy dotaz ... (V rozpore s týmto jej tvrdením je však obsah pripojeného oznámenia predsedu Krajského súdu v Bratislave č. Spr. 963/96-Pers. prevzatého navrhovateľkou 26. novembra 1996, ktorým jej bolo dané na vedomie, že jej sudcovská funkcia zaniká dňom 20. januára 1997, keďže minister spravodlivosti Slovenskej republiky nepredloží Národnej rade Slovenskej republiky návrh na jej zvolenie za sudkyňu bez časového obmedzenia.)

II.

Podľa čl. 130 ods. 3 ústavy môže ústavný súd začať konanie na podnet fyzických osôb, ak namietajú porušenie svojich práv.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 293/1995 Z. z. ústavný súd každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Zmyslom a úlohou predbežného prerokovania veci ústavným súdom je zistiť, či sú splnené zákonom ustanovené podmienky konania pred ústavným súdom v konkrétnej veci; ide o zisťovanie, či prijatiu veci na konanie nebráni niektorá z okolností, uvedených v § 25 ods. 2 citovaného zákona.

1. Podnet samotný hodnotil ústavný súd podľa zákonných hľadísk uvedených v § 20 zákona č. 38/1993 Z. z.. Ústavný súd teda zvažoval, *čoho* sa navrhovateľka domáha (návrh na rozhodnutie, reprezentovaný petitom podnetu), *na základe čoho* sa tohto petitu domáha (argumentácia obsiahnutá v odôvodnení podnetu) a tiež to, ako navrhovateľka rešpektovala povinnosť uviesť, *akej veci sa podanie týka*, ak ho celé označila ako podnet.

Navrhovateľka formálne splnila zákonom ustanovené podmienky. Ústavné i zákonné hranice i rozhodovacia prax ústavného súdu však určujú, že akceptovateľný z hľadiska ústavného i zákonného je iba podnet, ktorého petit žiada vysloviť porušenie konkrétneho ústavou zaručeného základného práva alebo slobody, uvedeného - až na v tejto veci neaplikovateľné výnimky - v druhej hlave ústavy. Právo byť sudcom bez časového obmedzenia však nemožno považovať za základné právo občana podľa druhej hlavy Ústavy Slovenskej republiky. Bez právneho významu by teda bolo zaoberať sa (posudzovať) takými postupmi označených štátnych orgánov, ktoré nesmerujú k porušeniu základného práva alebo slobody.

Žiadny z druhov konania, ktoré môžu prebiehať pred ústavným súdom, (konanie o podnete nevynímajúc) tiež nemožno ukončiť výrokom takého znenia,

akého sa domáhala navrhovateľka. Ako už bolo uvedené skôr, podnetom fyzická osoba môže žiadať vydanie nálezu, že konaním označeného subjektu došlo k *porušeniu jej základného práva*, požívajúceho ústavnú ochranu. Je preto vylúčené, aby ústavný súd svojím výrokom konštituoval, prípadne deklaroval existenciu právneho vzťahu. Nepríslušnosť ako prekážku, brániacu prejednaniu veci pred ústavným súdom nemožno odstrániť. Odpadá preto úvaha o tom, či právnú ochranu, o ktorú navrhovateľke ide, poskytuje iný orgán. Vynášať rozhodnutia tohto druhu nie je ústavný súd príslušný. Rovnako neprichádza do úvahy konštatovanie účinnosti či neúčinnosti aktov, rozhodnutí a pod. bez ohľadu na stupeň ich záväznosti. Tento záver sa vzťahuje na body petitu pod písm. a), b) a d).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd podnet navrhovateľky v tejto časti preto odmietol z dôvodu svojej nepríslušnosti na prerokovanie veci.

2. Navrhovateľka sa v bode c) petitu domáhala vydania nálezu, že "... prvá veta čl. 145 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je diskriminujúca.". V tejto časti posúdil ústavný súd podanie navrhovateľky ako návrh na výklad uvedeného ustanovenia ústavy, o ktorom ústavný súd koná podľa § 45 až § 48 zákona č. 38/1993 Z. z. V tejto súvislosti ústavný súd poznamenáva, že kým návrhom (konkrétne jeho označením) na začatie konania ústavný súd nie je viazaný a jeho nesprávna forma nemá pre navrhovateľa negatívny dopad, petitom každého návrhu je ústavný súd viazaný celkom jednoznačne. Treba poznamenať, že prejednávaný návrh (či podnet) je v tomto ohľade formulačne pomerne nezrozumiteľný a k jeho konečnému zatriedeniu do uvedeného druhu konania došlo len vzhľadom na najvyššiu podobnosť s petitmi tohto druhu. Pri kumulácii viacerých procesných prekážok, brániacich prejednaniu takéhoto návrhu uprednostnil ústavný súd prekážku, uvedenú v § 25 ods. 2 zákona. Oprávnenými osobami na podanie takéhoto návrhu sú totiž v zmysle § 46 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. v znení neskorších predpisov subjekty uvedené v § 18 ods. 1 písm. a) až e) citovaného zákona, medzi ktorými nie je fyzická osoba.

Z uvedených dôvodov ústavný súd návrh navrhovateľky odmietol, pretože ho podala zjavne neoprávnená (fyzická) osoba.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný
prostriedok.

Košice 13. mája 1998

Za správnosť vyhotovenia:

Ján Klučka
predseda senátu